

در تابستان ۹۷ انتقادات اصلاح طلبان از دولت اوج گرفت برای مثال علی شکاری راد در اظهار نظری با حمله به حزب اعتدال و توسعه که دبیر کلی آن را محمدباقر نوبخت برعهده گرفته بود، گفت: «من در انتخابات ۹۲ حزب اعتدال و توسعه را نمی شناسم که چه کسانی هستند. بعد از برگزاری انتخابات و اینکه آقای روحانی رئیس جمهور شد، مشاهده کردم که یک حزب به ایشان بااعتدال به نفع آن حزب صادره شد.»

در همین شرایط ناگهان رئیس دولت اصلاحات لب به انتقاد از دولت گشود و به اصطلاح فرمان عبور از حسن روحانی را صادر کرد و همین هم زمینه ساز تعمیق چالش ها و درگیری ها میان دولت و اصلاح طلبان بود. در چنین شرایطی درگیری سیاسی - اجرایی فراگیرتر از همیشه از درون تابیرون کابینه را فراگرفت، از یک سو چالش جهانبگویی و اعطای به دیگران هم سرایت کرد کم کم دو قطبی هایی چون ربیعی - قاضی زاده را هم پدید آورد و باعث شد افرادی چون ربیعی از دولت خارج شوند و از سوی دیگر اصلاح طلبان در بیرون از دولت با وجود اینکه بخش عمده ای از دولت را در اختیار داشتند و هنوز وزرا و استاندارها ایشان درون دولت بودند، مسیر جدایی در پیش گرفتند و به انتقادات گسترده ای از روحانی و کابینه او پرداختند. برای نمونه در شهریور ۹۷ و در جلسه استیضاح وزیر اقتصاد، الیاس حضرتی از فعالان اصلاح طلب در نطقی تند و تیز دولت را مورد خطاب قرار داد و به عملکرد آن اعتراض شدیدی کرد.

این وضعیت البته با تشدید نا کارآمدی و اقدامات عجیب و غریب دولت چون مجاری افزایش ناگهانی نرخ سوخت در کشور در آبان ماه گذشته تداوم یافت و به تدریج این انتقادات هفتگی و روزانه شد و حالا اصلاح طلبان که خود هم نقش منوری در پیروزی و تشکیل دولت داشتند و هم بخش مهمی از دولت را همچنان در اختیار دارند، منتقد عملکرد روحانی شده اند و امیدوارند که بتوانند این بار از مسیر جدایی از روحانی بدنه ریزش یافته خود را جمع و جور کرده و خود را با سازی کنند، امری که البته به این سادگی ها نیست و اساسا امروز یک سوال مهم این است که آیا مردم باور می کنند که اصلاح طلبان از دولت جدا شده اند و نقشی در نا کارآمدی های آن ندارند؟ پاسخ اولیه در انتخابات مجلس داده شده، باید منتظر انتخابات ریاست جمهوری در خردادماه آینده بود.

«فرهیختگان» گزارش می دهد

طلاق مصلحتی اصلاح طلبان از دولت به عشق انتخابات ۱۴۰۰

استفاده از رای اصلاح طلبان می تواند وارد قدرت شود و همان ایده گشایش در سیاست خارجی مشکلات را رفع و رجوع کند و به یک شخصیت ماندگار در صحنه سیاسی کشور بدل شود و از سوی دیگر اصلاح طلبان که چند سالی بود به علت اقدامات شان در سال ۸۸ از قدرت دور شده بودند، فرصت را غنیمت می دیدند تا دولت روحانی را اتاق اجاره ای فرض کنند و مدتی بعد به مدد این کمک قابل توجه بتوانند دوباره در دایره فعالان سیاسی نرمال در کشور فعالیت کنند و امکان حضور در قدرت را بیابند. خب این ائتلاف در آن سال نتیجه داد و بعد از آن هم در انتخابات سال ۹۴ و ۹۶ تکرار شد و هم قدرت در تیم روحانی ایجاد و تثبیت شد و هم اصلاح طلبان توانستند به این شکل از رکود خارج شوند. نیمه اول این همکاری یا بهتر بگوییم ائتلاف، تا انتخابات ۹۶ بود و برای هر دو سوده های قابل توجهی هم در پی داشت، نیمه دوم اما شرایط متفاوت از قبل شد و این ائتلاف عاقبت به خیر نشد.

بخش اول آن درگیری که در سطور بالا ذکر شد، یک درگیری نسبتا کوتاه مدت بود، هر چند این چالش خود به عنوان یک نقطه شروع مهم برای چالش میان دوسر ائتلاف قابل شناسایی است.

انتخابات ۹۶، رقابت عمیلی و باتکر روحانی

اصلاح طلبان که با همان استراتژی قبلی نسبت با روحانی در تعامل بودند، تلاش کردند در کنار روحانی یک نامزد آزمایشی را وارد رقابت کنند تا هم حامی رئیس دولت یازدهم در جریان برگزاری مناظرات باشد، هم در عرصه عمومی شناخته شده و به اصطلاح برای ۱۴۰۰ از ۹۶ در نمک خوابانده شده باشد. پس از تلاش ها و فشارهای سنگین سیاسی و رسانه ای، چند روز مانده به انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم، اصلاح طلبانی چون موسوی لاری و حسین کمالی با حضور در جلسه ای، حسن روحانی را مجاب کردند که کاندیداتوری اسحاق جهانبگویی را بپذیرند و قبول کنند او به عنوان کاندیدای پیشوایی وارد میدان شود. این اتفاق هر چند در جریان رقابت برای دولت و اصلاح طلبان نتیجه بخش بود، اما سفرای انتخابات برای همکاری آنها به یک تهدید تبدیل شد. حسن روحانی و تیم اعتدال و توسعه که یاران قدیمی او به حساب می آمدند از این حضور به شدت احساس نگرانی کردند و پس از پیروزی به سرعت، نقطه تمرکز قدرت در دولت را در دفتر رئیس جمهور و با محوریت سید محمود واعظی قرار دادند، به این صورت که معاون اول از تصمیم گیری های اصلی کنتر گذاشته شود و حتی چنین کابینه با هماهنگی رئیس دولت و رئیس دفترش انجام گرفت. این وضعیت که به هیچ عنوان برای اصلاح طلبان قابل پیش بینی نبود، آنها را شوکه و صدای اعتراض شان را بلند کرد. ابتدا شایعه کنار گذاشتن اسحاق جهانبگویی داغ شد و بعد با شدت گرفتن

در توئیتر نوشت: «به نمک شناسی کاری ندارم، ولی قربان دهنه آقای واعظی. اصلا همه رای مال خود آقای روحانی بوده، همه افتخارات دولت و رئیس هم مال خودتان، قبول؟» آن ایام این کشمکش ها ادامه داشت تا آنجایی که واعظی پا را فراتر هم گذاشت و جمعی از اصلاح طلبان که منتقد او بودند را تندرو خواند و گفت: «موضوع درباره انتقادات افراد تندروی اصلاح طلب به دولت بود که من گفتم که ما هم اصولگرایی تندرو داریم که به ما انتقاد می کنند و هم اصلاح طلبان تندرو داریم که به ما انتقاد دارند و ما هیچ گاه با این جماعت ائتلاف نکردیم و الان هم همین را می گویم، بنابراین نه با اصولگرایی تند و نه با اصلاح طلب تند هیچ ائتلافی نداشتیم.» او البته از اصل ماجرا کوتاه نیامد و تاکید کرد که «ائتلاف در ادبیات سیاسی به این معنی است که ما بنشینیم قول و قرار بگذاریم که دولت را چطور می تشکیل بدیم، چند نفر از این طرف و چند نفر از آن طرف در دولت باشند. چه مقدار سهم وزیر و چه مقدار سهم استاندار دارند، پس ما چنین ائتلافی با هیچ گروهی از جمله اصلاح طلبان نداشتیم.» این اظهار نظر همان ایام باعث شد اصلاح طلبان که به تدریج در حال جدا کردن حساب خود از دولت بودند، در این مسیر با شدت بیشتری حرکت کنند، هر چند اعضای مهمی از دولت متعلق به احزاب اصلاح طلب بودند و طبیعا نمی توانستند به کلی این رشته را پاره کنند و به مردم بگویند که جزئی از دولت نیستند.

ریشه ماجرا کجاست؟

اگر کمی با دقت نگاه کنیم خواهیم دید که درگیری اصلاح طلبان با دولت حسن روحانی حداقل دو بخش مهم دارد، بخش اول درگیری که جزئی و گذرا بود و بر سر تقسیم پست ها و سمت ها صورت گرفت و دقیقا از فردای پیروزی در انتخابات ۹۶ آغاز شد و در طول تابستان به اوج خود رسید و البته برای چند ماهی تداوم هم داشت و بخش دوم پس از آن زمانی که نا کارآمدی روحانی به صورت محسوسه به چشم آمد آغاز شد و تا همین امروز هم ادامه دارد.

اتاق اجاره ای را چه کسی منفجر کرد؟

برای توضیح اینکه ریشه ماجرا از کجاست و چرا درگیری میان دولت و اصلاح طلبان به این شکل تداوم دارد باید از چند سال قبل تر شروع کنیم، نه از انتخابات ۹۶. در جریان انتخابات سال ۹۲، یک ائتلاف تاکتیکی میان اصلاح طلبان و حسن روحانی شکل گرفت، میان گروهی که سیدی از رای مردمی را داشت ولی گزینه رای آور در میدان رقابت نداشت با کسی که توانسته بود در میدان رقابت حضور یابد ولی فاقد بدنه رای لازم برای پیروزی بود. در آن سال روحانی از یک سو گمان می کرد با

درگیری سیاسی میان اصلاح طلبان و دولت دوباره به یکی از بحث های سیاسی رسانه ها بدل شده و تک و پاتک های آنها از گفت و گوهای حاشیه جلسات هیات دولت تا شبکه های اجتماعی را در بر گرفته است. محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس جمهور چهارشنبه گذشته در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران به انتقادات برخی اصلاح طلبان از دولت واکنش نشان داد و گفت: «در میان اصلاح طلبان یک نظر خاص وجود ندارد و دیدگاه ها متفاوت است. از اصلاح طلبان وزیر و استاندار در دولت وجود دارد و اگر آنها منتقد هستند، به رفقای خودشان هم انتقاد باید بکنند. ولی حداقل مراعات حال رفقای خود را بکنند.» در پاسخ به این اظهار نظر، جمعی از اصلاح طلبان این بار مستقیما رئیس دفتر رئیس جمهور را مورد انتقاد قرار دادند و از اقدامات و تصمیمات وی چه در عرصه امور اجرایی و چه مسائل سیاسی گلایه کردند. برای مثال جواد امام از اعضای بنیاد باران در توئیتری خطاب به واعظی نوشت: «جناب عالی کاری بوده که علیه اصلاح طلبان خصوصاً دوره مسئولیت دفتر رئیس جمهور نکرده باشید؟ متاسفانه اصلاح طلبان امروز هزینه حضور افرادی چون شما را در دولت مورد حمایت شان پرداخت می کنند. به جای پاسخگو بودن طلبکار هم شده اید؟» این رفت و برگشت ها در رسانه های داخلی و خارجی با زتاب زیادی داشت و حتی به تیتل اثر برخی تبدیل شد. این البته اولین باری نیست که واعظی و اصلاح طلبان وارد یک جدال لفظی می شوند، چرا که پیش از این نیز جدایی بار این جدال به رسانه ها کشیده شده بود و حتی در یکی دو مقطع در سطحی گسترده تر به حذف چند وزیر از دولت انجامید.

ائتلاف با اصلاح طلبان، آری یا خیر؟

برای نمونه در پاییز و زمستان سال ۹۷ و دقیقا زمانی که چالش های دولت در حال جدی شدن و فراگیری بود، این درگیری که بیشتر رنگ بوی سیاسی داشت حساسی در رسانه ها خیر ساز شد چنانکه واعظی برخی اصلاح طلبان را تندرو خواند و رسماً از آنها برائت جست. آن روزها سعید حجاریان از فعالان اصلاح طلب با انتقادات تند و تیز از حسن روحانی گفته بود: «رئیس جمهور به وعده های خود عمل نکرد و نه از اصلاح طلبان که او از خودش عبور کرده است.» بلافاصله پس از این اظهار نظر، محمود واعظی، رئیس دفتر روحانی وارد میدان شد و گفت: «اینکه ما در سال ۹۶ با گروهی (اصلاح طلبان) نشستیم با شما و با هم چیزی را به عنوان ائتلاف امضا کرده باشیم خیر، نه در سال ۹۲ این کار را کرده ایم و نه در سال ۹۶. این اظهار نظر آن روز آتش درگیری ها را زیاد کرد باعث واکنش جمعی از اصلاح طلبان شد. برای مثال آن روز محمدعلی ابطحی، رئیس دفتر وقت محمد خاتمی در دولت اصلاحات در واکنش به حرف های واعظی

سید محمد حسینی در گفت و گو با «فرهیختگان»:

اصلاح طلبان تضمین داده بودند با انتخاب روحانی شرایط کشور خوب می شود

تا برای سال آینده هر فردی که رئیس جمهور شد، در اختیارش بگذارند تا فرصت ها از دست نرود. در مورد گزینه ها هم مرتب در جلسات بحث می شود ولی اینکه همانند جبهه مردمی (جمنا) یا شورای ائتلاف، شورایی شکل بگیرد و کارها را پیگیری کند، هنوز در این مرحله نیستیم.

آغاز فعالیت انتخاباتی دبیرخانه شورای ائتلاف با کمیته های چهارگانه

دلایل این تاخیر چیست؟ البته دبیرخانه شورای ائتلاف فعالیت هایی را با کمیته های چهارگانه شروع کرده و در استان ها جلساتی را برگزار می کنند ولی هنوز هسته مرکزی و اولیه شکل نگرفته است.

برخی ستاد های کاندیداها تشکیل و سفرهای استانی هم برگزار شده است

بخشی از این مساله به دلایل این است که انتخابات ریاست جمهوری بر محور افراد شکل می گیرد و ستادهای آنها فعال بوده و برخی ستاد تشکیل داده و سفرهای استانی هم داشته اند و ارتباطی در استان ها تعیین کرده اند. به هرحال تاکنون شتابی در کار نبوده، البته نیاز به بررسی واقع بینانه است تا وزن و پایگاه مردمی گزینه ها مشخص شود.

برخی تلاش می کنند از احتمال ورود رئیسی و قالیباف به انتخابات صحبت کنند. نظر شما چیست؟

اصل بر این است فرد دیگری وارد شود، هر چند برخی به عنوان یک احتمال این دست اخبار را مطرح و استدلال می کنند که اگر فرد دیگری نتواند واجد شرایط باشد یا پایگاه مردمی گسترده داشته باشد، چه بسا از این آقایان خواسته شود که وارد میدان شوند، اما ترجیح ها بر این است فرد دیگری کاندیدای ریاست جمهوری شود و این دو قوه کار خود را انجام دهند و آسیبی به عملکرد آنها وارد نشود. چنانچه قالیباف وارد کارزار انتخاباتی شود، وظایف در مجلس تحت الشعاع قرار می گیرد، مخصوصا از چند ماه آینده که باید کار جدی تر صورت بگیرد، در خصوص رئیس قوه قضائیه هم به همین شکل. از این رو نباید اکنون خیلی به این پیش بینی ها و پیش گوئی ها توجه کرد و آنها را مبنای تحلیل قرار داد.

ولسی تلاش می کنند برخی اشکالات را گردن مجلس جدید بیاورند، در حالی که مجلس کار اجرایی برعهده ندارد و وظیفه اصلی اش قانونگذاری و نظارت است.

یکی از امیدواری های این جریان را می توان نتیجه انتخابات آمریکا دانست؟

بله، آنها به نوعی می خواهند مردم را سرگرم برخی اشتباهات نیروهای انقلابی کنند و به دروغ برخی نسبت ها را بدهند و به مردم بقبولاند که چاره ای جز این که از اصلاح طلبان حمایت کنند، ندارند.

دل بستن به انتخابات آمریکا و روی کار آمدن دموکرات ها

بنابراین دل بستن به انتخابات آمریکا و روی کار آمدن دموکرات ها یکی از امیدواری های آنهاست، در حالی که دموکرات ها بیشترین تحریم ها را در دوره خود علیه کشورمان داشته و بیشترین ضربات را به ما زده اند و مردم نیز ماهیت هر دو جریان را فهمیده اند.

شکردهای انتخاباتی و برنده شدن بایدن هم در پیروزی اصلاح طلبان اثرگذار نیست

شاید اگر در گذشته این مطالب بیان می شد، مردم تحت تاثیر قرار می گرفتند ولی در حال حاضر اکثریت مردم ماهیت قدرت های جهانی را درک کرده و فهمیده اند اصلاح طلبان اهل کار و خدمت برای مردم نیستند و بیشتر دنبال منافع خود هستند و از این جهت بعید است این شکردها نفعی به حال آنها داشته باشد.

تشریح برنامه های جبهه ائتلاف برای انتخابات ۱۴۰۰

با توجه به اینکه مردم از جریان دولت و اصلاح طلبی ناامید شده اند، جبهه ائتلاف چه برنامه ای برای عبور از وضعیت فعلی در انتخابات پیش رو دارد و از لحاظ ائتلاف و تعیین مصادیق چه اقداماتی انجام داده است؟

احزاب و تشکل ها فعال هستند؛ تشکل های متعددی داریم که خودشان کار را شروع کرده و تحولات کشور را رصد کرده و برنامه هایی را تدوین می کنند

اصلاح طلبان طوری وانمود می کنند که مشکلات ناشی از شخص روحانی بوده و آنها سهمی ندارند

اکنون که در سال پایانی دولت هستیم، ناراضیاتی مردم بسیار گسترده است، طوری که در انتخابات اخیر مجلس فردی همانند انصاری و افراد نزدیک به دولت آرای قابل ملاحظه ای در مقایسه با دوره های قبل نداشتند، از این رو جریان اصلاح طلب فهمیده پایگاه مردمی خود را به طور کامل از دست داده است. بنابراین به گونه ای وانمود می کنند که همه ضعف ها و مشکلات ناشی از شخص آقای روحانی بوده و آنها سهمی ندارند.

اصلاح طلبان تلاش می کنند خود را میرا از دولت جلوه دهند

در حالی که کسانی که در کار اجرایی بوده اند، می دانند یک مدیر در حیطه مسئولیت خود اختیارات و امکانات فراوانی دارد و می تواند کارهای بزرگی را انجام دهد ولی اینها اهل کار نبودن و برخی نیز دنبال سوء استفاده از موقعیت خود بودند و آلوده به دنیا شدند و به ثروت و امکانات بیشتر می اندیشیدند، آنها تنها خدمت درخور به مردم نکردند بلکه با عملکرد خود اوضاع را بدتر هم کردند، طوری که در دوران جنگ هم ارزش دلار ۱۰ برابر نشد!

با توجه به شکست دولت روحانی اصلاح طلبان درصدد هستند حساب خود را از دولت جدا کنند و به همین دلیل برای انتخابات ۱۴۰۰ به اختلاف خورده اند. برنامه آنها برای انتخابات آتی چیست؟

بله، اصلاح طلبان این بازی را باخته تلقی و تلاش می کنند با شیوه دیگری مجددا وارد میدان شوند و خود را امبرا جلوه دهند ولی بعید می دانم موفق شوند.

اصلاح طلبان می خواهند تقصیر را صرفا به گردن روحانی بیندازند

آنها می خواهند تقصیر را صرفا به گردن روحانی بیاورند و بگویند اصلاح طلبان مقصر نبودند و با تبلیغات جدیدی وارد شوند؛ آنها در جنگ روانی مسلط هستند، چرا که بسیاری از آنها جزیه نیروهای امنیتی بوده اند.

این در حالی است که مردم در هشت سال گذشته به قدری با مشکلات مختلف مواجه شده اند که از افرادی که در این دولت بوده یا حامی آن بودند، فاصله گرفته اند.

مجلس هدف جدید بهانه جویی اصلاح طلبان است!

اصلاح طلبان به هیچ وجه نمی توانند با روش جدید وارد صحنه شوند